

**Partij voor
de Dieren**

Aan het college van B&W

Schriftelijke vragen ex art. 38 RvO betreffende het gebruik van data van burgers door de gemeente

Groningen, 17 juni 2019

Geacht college,

Recent maakte de NOS bekend dat de overheid op grote schaal gebruikt maakt van voorspellende algoritmes. Dit bleek uit een vertrouwelijke inventarisatie onder 54 overheidsinstanties, die de NOS verkreeg op basis van de wet openbaar bestuur. Ook de gemeente Groningen zou van de technologie gebruik maken.

Deskundigen, de Raad van State en de autoriteit persoonsgegevens waarschuwen voor het gebruik van algoritmes, omdat minderheidsgroepen stelselmatig kunnen worden benadeeld en er een groot risico bestaat op discriminatie.

In diezelfde week kwam de gemeente Groningen nog tweemaal in het nieuws met betrekking tot datatechnologie. De gemeente zou mensen volgen via het zogenaamde WIFI-tracking, waarbij het publiek gevolgd wordt via hun mobiele telefoon. Daarnaast deed de GGD in Groningen mee aan een pilot, waarin door het toepassen van textmining-algoritmes, signalen van kindermishandeling beter zouden kunnen worden opgespoord.

Hierover stellen wij u graag de volgende vragen.

1. Is het college bekend met bovengenoemde inventarisatie van de NOS over algoritmes? Bent u het met ons eens dat het gebruik van algoritmes een nadelig effect kan hebben op kwetsbare groepen en burgers in het algemeen? Begrijpt u de keuze van de gemeente Uden af te zien van voorspellende algoritmes? Overweegt u dit zelf ook te doen? Graag een uitgebreide toelichting.

2. Klopt het dat de gemeente Groningen gebruik maakt van voorspellende algoritmes? Zo ja, welke gemeentelijke instanties en organisaties waarover de gemeente het bevoegd gezag is, maken gebruik van deze technologie? Is de gemeente voornemens bij meer instanties gebruik te gaan maken van algoritmes? Welke? Met welk doel en waarom denkt u dat juist algoritmes hieraan kunnen bijdragen, wat zijn de voordelen volgens u?
3. De autoriteit persoonsgegevens waarschuwt voor het gebruik van algoritmes en zegt dat de overheid hier transparant in moet zijn. In hoeverre is de gemeente Groningen volgens u voldoende transparant in het gebruik van algoritmes, wanneer een besluit over een persoon (mede) wordt genomen met behulp van deze techniek?
4. Het is niet altijd duidelijk welke gegevens in een algoritme worden gestopt en op basis van welke data een uitkomst wordt gebaseerd. Overheden geven aan dat het soms lastig is om te weten wat er precies gebeurt. In hoeverre doet dit probleem zich volgens u voor in Groningen? Bent u bereid hier onderzoek naar te verrichten? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?
5. Eén van de nadelen van het gebruik van algoritmes is dat mensen die niet voldoen aan de kenmerken die ingevoerd zijn in een algoritme, "onopgemerkt" blijven. Ziet u hierin een gevaar, zoals bijvoorbeeld bij het experiment waaraan de GGD meedeed om kindermishandeling op te sporen? Graag een toelichting.
6. "Medewerkers vinden het soms lastig af te wijken van het algoritme als de situatie van de cliënt daar om vraagt" zegt het centrum indicatiestelling zorg. Geldt dit ook voor medewerkers in de gemeente Groningen? Bestaan er regels of methodieken om te voorkomen dat medewerkers te veel steunen op de uitkomsten van een algoritme?
7. Klopt het bericht uit de Volkskrant dat burgers in de gemeente Groningen worden gevolgd via het signaal dat hun mobiele telefoon uitzendt? Zo ja, kunt u toelichten hoe deze data worden gebruikt, of deze met derden worden gedeeld en op welke wijze deze worden opgeslagen en voor hoelang?
8. Bent u het met de Partij voor de Dieren eens dat wanneer burgers worden gevolgd via hun mobiele telefoon, zij hiervan op de hoogte zouden moeten worden gesteld door middel van bijvoorbeeld informatiebordjes? Zo nee, waarom niet?
9. Bij de pilot die de GGD in Groningen wil doen, waarbij door het toepassen van textmining-algoritmes, signalen van kindermishandeling beter zouden kunnen worden opgespoord, zal een lijst ontstaan van mensen of gezinnen, die puur op basis

van algoritmes verdacht worden van kindermishandeling. Op welke wijze wordt omgegaan met deze lijst en wordt geborgd dat mensen niet op enigerlei wijze later in hun leven last ondervinden van het feit dat ze op deze lijst staan?

Met vriendelijke groet,

Kirsten de Wrede

Partij voor de Dieren

<https://nos.nl/artikel/2286848-overheid-gebruikt-op-grote-schaal-voorspellende-algoritmes-risico-op-discriminatie.html>

<https://nos.nl/artikel/2286880-privacywaakhond-overheid-moet-transparanter-zijn-over-algoritmes.html>

<https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/tientallen-nederlandse-gemeenten-volgen-u-met-wifitracking~b5c614ad/>

https://www.volkskrant.nl/wetenschap/wifitracking-of-hoe-ook-de-gemeente-elke-stap-volgt-die-u-met-uw-mobiel-maakt~b5ef4a41/?_ga=2.193344365.1950776973.1559732963-1945343759.1545648770

<https://www.sociaalweb.nl/nieuws/van-onderzoek-naar-uitvoeringspraktijk-textmining-kindermishandeling>

<https://specials.publiekdenken.nl/special-isamenleving-2019/aan-de-slag-met-algoritmen/>